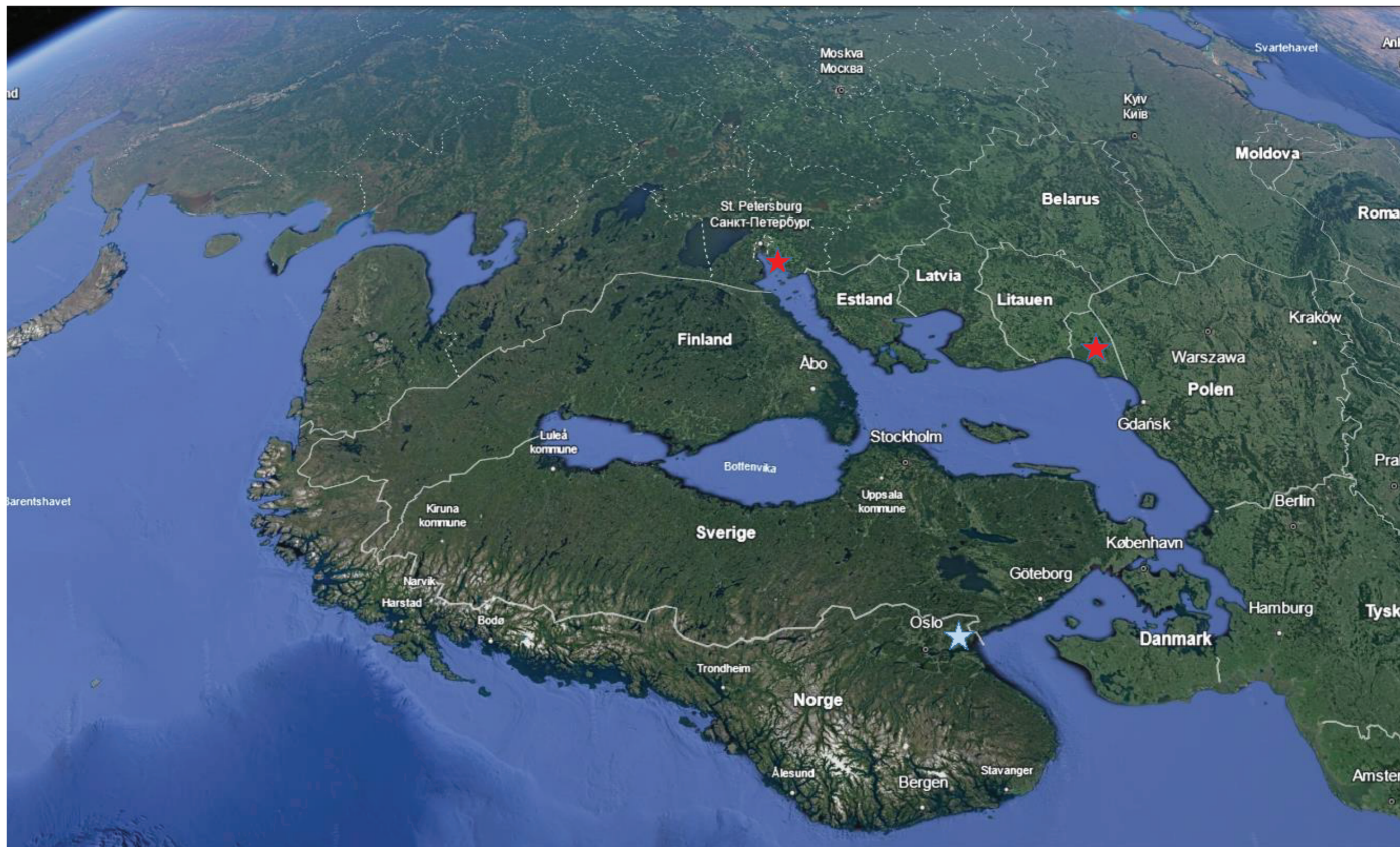

Norden i NATO – Luftdekning fra Norge

Illustrasjon: Forsvaret

Etablering av Nordisk og NATO luftoperativt senter i Norge

Saken gjelder:

- Norge har tilbudt NATO å opprette et slikt senter i tråd med råd fra de nordiske forsvarssjefene.
- Det er enighet i NATO om at Norge skal få ansvaret for å bygge opp et tredje regionalt NATO- luftoperasjonssenter for de nordiske landene («Combined Air Operations Centre»-CAOC).
- Kommandosenteret skal etableres for å støtte NATOs kommandosenter i Norfolk, USA, og skal overvåke luftrommet i de nordiske landene.
- Det er ikke noen forutsetning for at en CAOC skal virke, at den er samlokalisert med Forsvarets Hovedkvarter (FOH). Luftforsvaret mener at Norge bør tilby NATO et luftoperasjonssenter som ligger inne i ett fjellanlegg, ikke spredt rundt på flere steder.
- Saken handler **ikke** om nordområdene i Norge, men å kunne lose og styre ca. 250 fly fra de nordiske landene i krise og krig. De nordiske luftstyrkene skal dekke et enormt område fra Nord-Atlanteren og nordområdene til Finland og Østersjøen ned til Baltikum.
- Det nye luftkommandosenteret handler om NATO, ikke Norge.
- Flere kilder i NATO peker på Rygge som det best egnede alternativet.
- Ifølge forsvarsminister Tore O. Sandvik vil Regjeringen i løpet av kort tid beslutte lokasjon. Dette vil skje i dialog med NATO.
- Rygge og Bodø er blant de aktuelle lokasjonene som har meldt sin interesse.

Enighet om lokalisering på Rygge

Dette er en sak som forener på tvers av partier, kommuner- og fylkesgrenser, organisasjoner og næringsliv.

Østlandssamarbeidet, Osloregionen interkommunalt politisk råd, Mossregionen interkommunale politiske råd og Østfoldrådet er blant støttespillerne.

Vår konklusjon:

Hvis man vil ha CAOC-en etablert raskest, billigst, med god tilgang til personell og med et ønske om plassering av NATO og Norden, så er Rygge det eneste riktige valget. Norge er NATO i nord, Rygge er Norges inngangsport til NATO i Norden, og NATOs nordiske inngangspunkt til Norge!

Raskest, rimeligst og mest bærekraftig

<p>Raskest</p> <p>Ved etableringen av et nytt senter vil NATO stille krav til hurtighet. Dersom det skal investeres milliarder i å bygge et nytt senter, så må dette skje fort.</p> <p>Etablert slik som AirCom ønsker.</p>	<p>Rygge-alternativet</p> <p>På Rygge står fjellanlegget klart for å tas i bruk i løpet av året. Store deler er pusset opp.</p> <p>Rygge huser også luftforsvarsstaben, deler av ledelsen for Luftforsvaret og luftforsvarets våpenskole. Heimevernet har en avdeling på Rygge. De nye Sar Queen redningshelikoptre og spesialstyrkenes helikoptre opererer herfra. Rygge er ett av 12 militære områder i Norge som USA har tilgang på. Amerikanere bruker et par milliarder kroner på hangarer, lagre og sikring. Flystasjonen skal kunne motta kampfly og forsterkninger.</p> <p>På Rygge kan en ta av og lande med militære fly i direkte nærhet til selve fjellhallen. Så i en akutt situasjon er det meget kort vei fra rullebane til kontorplassen, om det er behov for å fly inn personell.</p> <p>Vår vurdering: Rygge-alternativet kan komme raskt opp og stå.</p>
<p>Kostnader</p> <p>Dette kan bli et spleiselag mellom Norge og NATO. Det er ikke satt av midler i langtidsplanen til et nytt luftoperativt senter. Det betyr at det blir et dyrt prosjekt, som går utover andre investeringer i NATO og Norge.</p>	<p><u>Rygge</u> har et fjellanlegg som er delvis pusset opp.</p> <p>Det ligger inne på en eksisterende militær flystasjon med vakthold, forlegning og forpleining – samt alle støttefunksjoner.</p> <p>Vår vurdering: det rimeligste alternativet av de to.</p> <p>Det eneste fornuftige er å velge Rygge, som blir langt rimeligere enn andre alternativer. Da blir det mer penger til øvrig opprustning av forsvaret, i tråd med det finansminister og tidligere Nato-sjef Jens Stoltenberg har uttalt.</p>
<p>Bemanning</p> <p>Luftoperasjonssenteret krever svært erfarent og kompetent personell fra Norge, de nordiske land og de nærmeste allierte.</p> <p>I tillegg til de ca. 200 norske stillingene vil det komme rundt 150 eksperter fra NATO i den daglige driften.</p> <p>I krise, krig og under øvelser vil det komme ytterligere 150 personer som forsterkning,</p>	<p><u>Rygge og Østlandet:</u></p> <p>Stort arbeidsmarked på over 1,5 millioner innen 1 time reisevei, med kort vei til flyplasser, ferjer og de store befolkede områdene i Norden.</p> <p>Har det beste utgangspunktet for pendling for både nasjonale og internasjonale kompetansepersoner.</p> <p>En samlokalisering ved Rygge vil gi tilgang til attraktive boområder og godt utbygd sivil infrastruktur, herunder tilgang til internasjonale skoler, toppidrettsskoler og andre tilbud, og mange byer og bygder å velge mellom for alliert personell å bosette seg.</p> <p>Vår vurdering: Rygges beliggenhet bidrar til at Forsvaret får dekket sine rekrutteringsbehov og har tilgang til et stort</p>

<p>slik at fulloppsatt organisasjon vil være opp mot 500 personer for å drive høyintense operasjoner hele døgnet. Disse skal arbeide, bo og leve i nærmiljøet til luftoperasjonssenteret.</p> <p>Det er helt avgjørende for å kunne operere flyaktiviteten og virke avskrekkende for russerne og andre at CAOC-en er bemannet.</p>	<p>og variert arbeidsmarked.</p>
<p>Bærekraftig</p> <p>Forsvarssektoren har ambisjoner om å løse sine oppgaver i tråd med FNs bærekraftsmål. Dette peker Forsvarsdepartementet på i langtidsplanen for 2025-2036. Ifølge rapporten om pendle- og flyttemønsteret i Forsvaret, medfører ukependling et betydelig omfang av reisevirksomhet og dermed også klimagassutslipp. Uansett har forsvarspersonalets pendle- og flyttemønster betydning for sektorens miljø- og klimaavtrykk.</p>	<p><u>Rygge:</u></p> <p>Et nordisk luftoperativt senter, vil ha ansatte fra alle de nordiske landene. Rygges beliggenhet, med nærhet til tog og flyplass både på Gardermoen, Torp og Landvetter, er ideell for pendling.</p> <p>Den øvrige aktiviteten på Rygge flystasjon, herunder den amerikanske tilstedeværelsen, gir god synergieffekt og et godt rekrutteringsgrunnlag for personell.</p> <p>Amerikanerne skal investere mye på Rygge de neste årene og ser på Rygge som en viktig NATO-base. Det kan være en ekstra sikkerhet at senteret ikke er plassert helt kystnært.</p> <p>Rygge flyplass har en strategisk plassering der fly kan nå både Østersjøen, Baltikum, og Kaliningrad.</p> <p>Vår vurdering: best alternativ for å sikre geografisk mobilitet og bærekraft og oppfylle kravet om effektiv bemanning</p>
<p>Hvem av militær betydning peker på de forskjellige lokasjonene?</p> <p>NATOs forsvarsministermøte i februar besluttet etableringen av et tredje luftoperasjonssenter i Norge.</p> <p>Det er politisk ledelse i Norge som avgjør lokaliseringen basert på grundige vurderingsprosesser hvor flere faktorer slik som strategisk beliggenhet, infrastruktur vurderes nøye.</p>	<p><u>Rygge:</u></p> <p>Det er en rekke tunge aktører som peker på Rygge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luftforsvaret • De nordiske land, både militært og politisk. • Flere kilder i NATO